

Tijd om het roer om te gooien | Samenleven in de toekomst

Geplaatst op 3 december 2021

De laatste dag van de Week van de Radicale vernieuwing, afgelopen november, stond in het teken van de toekomstige samenleving. Deze dag hebben we teruggekeken op de week. En met elkaar onderzocht wat dat voor de samenleving als geheel betekent. Hoe willen we wonen? Hoe willen we werken? Hoe willen elkaar ondersteunen? En hoe kunnen we de samenleving menselijker maken?

In onze samenleving staan we voor grote uitdagingen. Met alleen extra geld voor verschillende sectoren komen we er niet meer. Zo kunnen we extra geld uitgeven voor de bouw van verpleeghuisplaatsen. Maar mensen willen daar eigenlijk niet wonen. En er is geen personeel om daar te werken. Alleen extra geld voor de jeugdzorg zorgt er nog niet voor dat gezinnen zich gehoord en gezien voelen. En alleen meer geld voor de geestelijke gezondheidszorg geeft geen antwoord op de vraag waarom zoveel mensen hulp nodig hebben. Daarbij komt nog het effect dat menskracht verschuift van bijvoorbeeld het onderwijs naar de zorg, waardoor daar weer problemen ontstaan. Maar ook op andere terreinen zijn er veel vragen. Zoals de duurzaamheid van gebouwen, stikstofuitstoot en de manier waarop de overheid met mensen omgaat. De toeslagenaffaire met alle schrijnende gevolgen is van dat laatste een duidelijk voorbeeld.

Behoeften

In veel beleidsnotities zien we grote doemscenario's op ons afkomen. De vergrijzing zet door en we krijgen een tekort aan alles. Dat beeld wordt inderdaad werkelijkheid als we blijven doen wat we nu doen. Het is tijd om het roer om te gooien. Dat werd ook erg duidelijk tijdens de Week van de Radicale vernieuwing. We zullen anders moeten durven kijken. Waarbij we de behoeften van mensen als uitgangspunt nemen. Juist de ervaringsdeskundigen konden prachtig aangeven wat zij nodig hebben om een waardevol leven te leiden. Het gaat dan om zaken als: eigenwaarde door niet steeds je hand op te hoeven houden, van betekenis kunnen zijn, doen wat er voor jou toe doet, waardering krijgen, aandacht en liefde ervaren.

Nieuwe wegen

Als we de behoeften in de samenleving als uitgangspunt nemen komen we tot andere vormen van samenleven. We hebben tijdens de Week hier al mooie voorbeelden van gezien. Zoals mensen die na hun ontslag vanwege de diagnose dementie les zijn gaan geven op het mbo. Omdat juist zij als geen ander kunnen vertellen wat het betekent om met dementie te leven. Of de vader die na het overlijden van zijn zoon door psychische problemen een inloophuis voor jongeren is gestart. Waarbij ze gewoon jongere mogen zijn en niet vanuit problemen of ziekte benaderd worden. Het mooie aan deze voorbeelden is dat er een andere manier van denken onder zit. Mensen worden als waardevol mens gezien. En niet als object van zorg.

Toekomstdroom

De laatste dag van de Week van de Radicale vernieuwing, vrijdag 12 november, startte met de presentatie van een droom. Een droom van een samenleving, waar ieder mens van betekenis is. In elke levensfase.

Waar mensen het gevoel hebben dat hun leven zin en betekenis heeft. Ook als zij lichamelijke of geestelijke beperkingen ervaren. Mensen uit de buurt of het dorp hebben vanaf het prille begin invloed op de inrichting van de buurt en de voorzieningen. Jong en oud, met en zonder zorg, met en zonder verstandelijke beperking, mobiel en minder mobiel, rijk en arm wonen door elkaar. De mensen helpen elkaar, bekommeren zich om elkaar. Er zijn zingevende activiteiten, en vele mogelijkheden om samen te werken en te bewegen.

Waar mensen het onderling niet kunnen oplossen is er hulp vanuit de overheid en aanbieders. Die hulp is steeds op maat, laagdrempelig, zonder schotten en afgestemd op wat mensen werkelijk nodig hebben. Hulp is niet pas beschikbaar wanneer iemand 'iets heeft'. Maar richt zich ook preventief om te helpen je gezond te blijven voelen. Iedereen heeft een basisinkomen, zodat mensen zich geen zorgen hoeven te maken over hun inkomen. En daardoor de ruimte voelen om initiatieven te ontplooien en een bijdrage aan de samenleving te leveren.

De woningen en de woonomgeving zijn duurzaam, flexibel en geschikt voor verschillende levensfasen. Er is veel ruimte voor gezamenlijke activiteiten en er is een diversiteit aan voorzieningen op uiteenlopende gebieden als welzijn, leren, ondernemen, natuur en recreatie, kunst en cultuur, sport en spel, daginvulling en zingeving.

Duurzaamheid beweegt de bewoners. Zo zijn de gebruikte materialen te recyclen. De gemeenschap wekt minimaal net zoveel energie op als dat er wordt gebruikt. De woningen en woonomgeving zijn voorbereid op klimaatverandering. De kringlopen zijn zoveel mogelijk lokaal; waar mogelijk komen diensten, eten en drinken uit de buurt.

Reacties

Deze droom roept allerlei reacties op. Dat bleek ook tijdens de bijeenkomst op de laatste dag van de Week van de Radicale vernieuwing. Enerzijds was er veel herkenning. Namelijk dat mensen in onze samenleving verlangen naar meer warmte, verbinding en invloed op de eigen levensomstandigheden. En dat iedereen er toe doet en daarmee van waarde is voor de samenleving. Anderzijds waren er ook twijfels of de droom niet te idealistisch is. En de vraag of iedereen wel zo'n type samenleving wil. Veel mensen zijn graag op zichzelf.

Vervolg

LOC zou graag samen met transitiedeskundige Jord Neuteboom op tien plaatsen in het land gaan experimenteren met het verwezenlijken van de droom. Samen met de mensen die daar wonen en op basis van hun wensen en behoeften. Er moet vooral geen blauwdruk ontstaan. En ondertussen is het goed steeds de dialoog te blijven voeren over de gewenste toekomst. Zodat we steeds vanuit wat mensen beweegt de volgende stap kunnen zetten. Dan kunnen we dromen werkelijkheid laten worden.

Week Radicale vernieuwing 2022

In 2022 organiseren we weer de Week van de Radicale vernieuwing. De week zal plaatsvinden van 7 tot en met 11 november 2022. Zet deze week alvast in je agenda!

[Leven in een inspireren-de omgeving](#)

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Adviesonderwerpen van de cliëntenraad](#), [Nieuwbouw, verbouw en sluiting](#), [Kwaliteit van de verpleeghuiszorg](#), [Kwaliteit wijkverpleging](#), [Kwaliteit jeugdzorg](#)

Trefwoorden: [belangenbehartiging](#), [politiek en beleid](#), [vernieuwing zorg en welzijn](#), [week van de radicale vernieuwing](#), [zorg en zeggenschap](#)